

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
COMPLIANCE WITH POLICE'S ETHIC AT MUANG LAMPHUN POLICE STATION, LAMPHUN
PROVINCE

ผจญ ปาลี^๑

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถธรรมกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ และเพื่อศึกษาแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถธรรม ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๑๒๐ ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้ ไม่แตกต่างกัน แต่เพศ ระยะเวลา ในการปฏิบัติงาน ตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถ ๔ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ แนวทางในการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถธรรมในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ พบว่า ควรมุ่งเน้นความเป็นกลาง ยึดหลักความถูกต้องทั้งกฎหมายและประชาชนเป็นศูนย์กลาง

คำสำคัญ : การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ, ข้าราชการตำรวจ

Abstract

The research aims to study the compliance level with police's ethic to compare the compliance level with police's ethic classified by personal factors, to find out the relationship between the application of Sangahavattudhamma and the compliance with police's ethic and to investigate the guideline application of Sangahavattudhamma in promoting compliance with police's ethic at MuangLamphun police station, Lamphun province. The research used mixed method research. The populations and samples were selected from police at, Lamphun province. The samples were 120 people from collecting data by using the formula of Taro Yamane with reliability equal to 95%.

^๑นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

The findings of this research as follows:

The opinion level of police towards the compliance with police's ethic at MuangLamphun police station, Lamphun province was overall at the high level in all aspects.

The comparison result of police opinion towards the compliance with police's ethic at MuangLamphun police station, Lamphun province classified by personal factors, The overall classification by age, education, income was not different but gender, performance time, education, position was significant differences at 0.05 levels. The relationship between the application of Sanghavatthudhamma. There was the positive relationship at very high level. The guidelines application of Sanghavatthudhamma in promoting compliance with police's ethic found that they should focus on the neutrality, the validity of the law and people-centered.

Keywords : Compliance, Police

บทนำ

จากข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ พบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมมีจำนวนทั้งสิ้น ๖๔๗ เรื่อง ในจำนวนนี้มีผู้ถูกร้องเรียนเป็นข้าราชการตำรวจถึง ๔๙๗ เรื่อง แสดงให้เห็นว่าข้าราชการตำรวจถูกตั้งคำถามในเรื่องความบกพร่องทางคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ทั้งในการปฏิบัติหน้าที่และความประพฤติส่วนตัว และพบว่าส่วนใหญ่ข้าราชการตำรวจที่ถูกร้องเรียนจะเป็นระดับชั้นประทวน ซึ่งเป็นระดับที่ต้องเข้าไปทำงานร่วมกับประชาชนมากที่สุด และปฏิบัติหน้าที่อยู่ทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก^๒ ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากสภาพครอบครัวทั้งสิ้น เช่น ปัญหาการใช้กายเกินตัว ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว ปัญหาการดื่มสุรา การพนันปัญหาหนี้สิน ซึ่งเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน การก่ออาชญากรรม และการลักลอบขนยาเสพติดของข้าราชการตำรวจเอง ปัญหาเหล่านี้ล้วนนำมาซึ่งความเสื่อมถอยของจรรยาบรรณตำรวจทำให้องค์กรตำรวจเกิดความเสื่อมเสีย

สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน มีขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบ ๕ แผนกงาน ได้แก่ งานป้องกันปราบปราม งานสืบสวน งานสอบสวน งานธุรการ และงานจราจร^๓ สำหรับการปฏิบัติงานที่ผ่านมาพบว่า ได้ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ พอสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการแจ้งความร้องทุกข์การขอคัดสำเนาประจำวัน การขอข้อมูลข่าวสารและการให้บริการสอบถามปัญหาต่างๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่คอยแนะนำซักถามประชาชนผู้มาติดต่อราชการ และใช้กริยาวาจาท่าทางไม่สุภาพ ทำงานล่าช้า การรับแจ้งความร้องทุกข์มีขั้นตอนมากมายไม่เสร็จสิ้น ณ จุดเดียว และแต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อยพูดจาเสียงดัง พูดคุ ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส ขณะเดียวกัน ไม่อำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนด้วยความเข้มแข็ง เสียสละ รวดเร็วและน่าเชื่อถือปฏิบัติหน้าที่สอง

^๒ สมหวัง โอชารส และคณะ, “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพตำรวจให้แก่แก่นักเรียนนายสิบตำรวจ”, รายงานการวิจัย, (กองวิจัยสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๕๘), หน้า ๑.

^๓ กองธุรการ, บรรยายสรุปของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ประจำปี ๒๕๕๘, (สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน, ๒๕๕๘), (อัดสำเนา).

มาตรฐาน ไม่ยึดถือความเสมอภาคของประชาชน และในการตั้งจุดตรวจจุดสกัดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในสายตาของประชาชนมองว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งด่านริตไถ่ จับกุมประชาชนผู้หาเช้ากินค่ำและนักเรียนนักศึกษา ในส่วนของการแต่งตั้งเลื่อนขั้นและแต่งตั้งโยกย้ายของเจ้าหน้าที่ตำรวจถูกมองว่าเป็นการเลือกปฏิบัติไม่มองที่ผลงานทำให้ตำรวจหมดกำลังใจเกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย ดังนั้น ผู้ศึกษาวิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ทั้งนี้ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจอย่างเคร่งครัด เป็นการสร้างความศรัทธาในวิชาชีพ ข้าราชการตำรวจให้บังเกิดแก่ประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
๒. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
๔. เพื่อศึกษาแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ประกอบด้วยเนื้อหา ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.๒๕๕๓ และผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาถึงแนวทางการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ๑) ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และหลักสังคหวัตถุธรรม
- ๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน โดยจำแนกออกเป็น ๖ ด้านประกอบด้วย ๑) สำนึกในการอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ๒) การระงับเหตุจับกุมผู้กระทำผิด ๓) การใช้อาวุธกำลังหรือความรุนแรง ๔) การสืบสวนสอบสวน ๕) การดูแลผู้ต้องหาในความควบคุม ๖) การรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติราชการ

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน ๑๗๑ นาย และทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน ๘ รูป/คน

ขอบเขตด้านสถานที่

พื้นที่ในการศึกษาคือ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

สมมติฐานการวิจัย

ข้าราชการตำรวจที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และรายได้ แตกต่าง
กัน มีผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ แตกต่างกันไป หลักสังคหวัตถุธรรม มีความสัมพันธ์กับ
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ปัจจัยส่วนบุคคล

๑. เพศ
๒. อายุ
๓. ระดับการศึกษา
๔. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
๕. ตำแหน่ง
๖. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตัวแปรตาม

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจสถานี ตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๑. สำนึกในการอำนวยความสะดวกและรักษาความ
ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
๒. การระงับเหตุจับกุมผู้กระทำผิด
๓. การใช้อาวุธ กำลังหรือความรุนแรง
๔. การสืบสวนสอบสวน
๕. การดูแลผู้ต้องหาในความควบคุม
๖. การรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติราชการ

การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมกับการ
ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการ
ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัด
ลำพูน

๑. ด้านทาน
๒. ด้านปิยวาจา
๓. ด้านอัตถจริยา
๔. ด้านสมานัตตตา

แนวทางในการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ในการ
ส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ
สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
จากการสัมภาษณ์พระภิกษุสงฆ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน ๘ รูป/คน

แผนภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิง
ปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแจงแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่
กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก
(In depth interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
จำนวน ๑๗๑ นาย

๒) กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
จำนวน ๑๒๐ คน

๓) ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็น
สาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย พระสงฆ์ จำนวน ๑ รูป ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๗ คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบ
ของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านการวิจัยเชิง
คุณภาพ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง
(Structured Interview) ซึ่งมีสาระสำคัญของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธร
เมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตาม
จรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน และระดับความคิดเห็นต่อแนวทางใน
การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธร
เมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ
(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการเปรียบเทียบระดับการ
ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วน
บุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์โดยการ
ทดสอบค่าที (t-test) และค่า (F-test) ด้วยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่า มี
ความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least
Significant Difference :LSD) และใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's
Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๑๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๗๐ มีอายุระหว่าง
๔๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓๐ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับระดับปริญญาตรี จำนวน ๕๙
คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๒๐ มีระยะเวลาการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง ๒๐ – ๔๐ ปี จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ
๘๒.๕๐ มีตำแหน่งอยู่ในระดับรองสารวัตร/เทียบเท่าจำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๐ และมีรายได้ระหว่าง
๒๕,๐๐๐- ๓๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๓๐

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมือง ลำพูน จังหวัดลำพูน

ข้าราชการผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.78$, $S.D.=0.303$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติราชการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.90$, $S.D.=0.283$) รองลงมาคือ ด้านการใช้อาวุธ กำลังหรือความรุนแรง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}=4.79$, $S.D.=0.372$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=4.72$, $S.D.=0.493$) ในด้านการสืบสวนสอบสวน

ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.69$, $S.D.=0.387$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านสมานัตตตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.71$, $S.D.=0.385$) รองลงมาคือ ด้านทานมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}=4.70$, $S.D.=0.428$) และด้านอัตถจริยา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}=4.70$, $S.D.=0.405$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=4.63$, $S.D.=0.489$) ในด้านปิยวาจา

ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมือง ลำพูน จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการทดสอบสมมติฐานจำนวน ๗ สมมติฐาน มีสมมติฐานที่ ๒, ๓ และ ๖ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนสมมติฐานที่ ๑, ๔, และ ๕ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ เพศ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งยอมรับสมมติฐาน สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ ๗ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก

แนวทางในการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๑) ด้านการอำนวยความสะดวก และการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน พบว่า ควรมุ่งเน้นความเป็นกลาง ยึดหลักความถูกต้องทั้งกฎหมายและประชาชนเป็นศูนย์กลาง ไม่เลือกปฏิบัติ มีจิตใจเอื้อเฟื้อ มีความสุจริต และต้องทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจในการปฏิบัติงานหมั่นออกตรวจตราในเขตพื้นที่เพื่อเป็นการป้องปรามโจรผู้ร้ายมิให้กระทำความผิด

๒) ด้านการระงับเหตุจับกุมผู้กระทำความผิด พบว่า ควรมุ่งเน้นการเข้าระงับเหตุด้วยความรวดเร็ว และเร่งด่วน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความไม่ประมาท และต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจเป็นกลาง และไม่ละเมิดสิทธิของผู้กระทำความผิด การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะต้องใช้ทั้งสติปัญญาและ จิตใจที่หนักแน่น พร้อมทั้งร่างกายที่มีความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน

๓) ด้านการใช้อาวุธกำลังหรือความรุนแรง พบว่า การใช้อาวุธกำลังหรือความรุนแรงนั้น ต้องตั้งอยู่บนหลักของกฎหมายอย่างเคร่งครัด และตำรวจจึงต้องปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของตำรวจอย่างเคร่งครัด มีใจเป็นกลาง ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดใช้อาวุธต่อสู้ ขัดขวางการจับกุมตำรวจจึงจะสามารถใช้อาวุธ กำลังเพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ตกอยู่ในอันตรายต่อชีวิต

๔) ด้านการสืบสวนสอบสวน พบว่า ควรมุ่งเน้นวิธีการในการสืบสวนสอบสวนที่ความรวดเร็วเพื่อให้ได้พยานหลักฐานที่ชัดเจน โดยผู้ที่ทำหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนต้องมีจิตใจที่เป็นกลาง ประพฤติปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายอย่างเคร่งครัดไม่ทำการทารุณบุคคลเพื่อให้รับผิด และไม่ทำการข่มขู่ รั้งความใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

๕) ด้านการดูแลผู้ต้องหาที่อยู่ในความควบคุม พบว่า ตำรวจต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ในด้านสิทธิต่างๆ ที่ผู้ต้องหาควรจะได้รับสิทธิในการปรึกษาทนายความ สิทธิในการรักษาพยาบาล และไม่ด่วนตัดสินว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิดจนกว่าจะถูกศาลตัดสิน แต่จะไม่ปล่อยปละละเลยให้บุคคลมีอภิสิทธิ์เหนือกฎหมาย

๖) ด้านการรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติราชการ พบว่า ควรมุ่งเน้นการไม่เปิดเผยข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติราชการให้ผู้อื่นฟัง ดังนั้น การควบคุมกระบวนการในการเก็บความลับทางราชการจึงต้องมีการประชุม ชี้แจง ย้ำคิด ย้ำเตือน เจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่เสมอในแนวทางการแก้ไขทางพระพุทธศาสนานั้น ควรยึดหลักของศีลธรรม จรรยาบรรณของตำรวจ

๗) ด้านทนาย พบว่า ควรให้ความกรุณาแนะนำถึงสิทธิต่างๆ ของผู้ต้องหาที่พึงจะได้รับตามระเบียบที่กฎหมายกำหนดไว้ ให้ความเมตตาช่วยเหลือ อบรมสั่งสอน แบ่งปันสติปัญญาให้ผู้ต้องหาได้กลับตัวกลับใจ ประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม

๘) ด้านพินัยกร พบว่า ควรใช้ถ้อยคำที่สุภาพเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับผู้ต้องหา และต้องเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่ข่มขู่เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลการใช้พินัยกรนั้น สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ที่ดี หากมีพินัยกรที่ดี ที่ถูกต้อง เหมาะสม แต่ถ้าพินัยกรในการสื่อสารที่ไม่ดี ย่อมส่งผลกระทบหรือเป็นการบิดเบือนข้อเท็จจริง และไม่บังเกิดผลในทางรูปคดีได้

๙) ด้านอัตถจริยา พบว่า ต้องยึดประโยชน์ของทุกฝ่ายเป็นที่ตั้ง ต้องไม่ใช้ความรุนแรง อาวุธ และกำลังหรือการทำทารุณกรรมต่อบุคคลอื่นจะใช้อาวุธ กำลังหรือความรุนแรงได้ต่อเมื่อผู้ต้องหาใช้อาวุธต่อสู้ ขัดขวางการปฏิบัติงาน หรือเพื่อช่วยบุคคลที่กำลังตกอยู่ในอันตรายระหว่างชีวิต ต้องรักษาชีวิตของคนบริสุทธิ์ไว้ก่อน

๑๐) ด้านสมานัตตตา พบว่า ตำรวจต้องวางตนเป็นกลาง ตั้งอยู่บนหลักของความยุติธรรม ความเสมอภาค ใช้กฎหมายเป็นกรอบในการปฏิบัติจึงจะสามารถอำนวยความยุติธรรมให้แก่ทุกฝ่ายได้อย่างถูกต้อง เทียบธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

นโยบายของภาครัฐควรหนุนส่งเสริมองค์ความรู้ในด้านจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจเพราะเป็นสิ่งที่สำคัญที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ข้าราชการตำรวจ ควรมีความตื่นตัวในการปฏิบัติงาน ควรเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ ให้พร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจในหน่วยงานต่างๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเปรียบเทียบและเป็นแนวทางแบบอย่างแก่หน่วยงานอื่นๆ

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ “นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐”
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ

กองอำนวยการ. บรรยายสรุปของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ประจำปี ๒๕๕๘. สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน,
๒๕๕๘. (อัดสำเนา).

สมหวัง โอชารส กับคณะ. “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพตำรวจให้แก่นักเรียนนายสิบ
ตำรวจ”. รายงานการวิจัย. กองวิจัย สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2558.